

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.

Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —

Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.

Ne frankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega značaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 66

Sobota, 15. avgusta 1936

Leto XI

Za demokracijo in svobodo naroda se bore delavci Španije

Svetovno reakcionarno časopisje in režimi bi radi zabranili, da se delavstvo bori za svobodo in demokracijo v Španiji, ki si jo je s tolikimi žrtvami in navdušenjem priborilo.

Nikdar ni dovolj psovok, laži, žaljivk in sumničenj, da bi javnost prepričali, kako zločinski so nameni delavstva, ki podpira republikansko vladavo v boju za republiko, in kako pošteno so krivoprisežni uporniki vseh vrst, ki so pričeli upor proti legalni meščanski vladi. Tisk ne poroča nič, da so upornike kupile tuje sile

s tujim denarjem. Toda ta denar ni iz Moskve ali iz demokratičnih držav. Ta denar je od drugih sil, od kapitalističnih sil, ki je hotel rešiti bogate fevdalce in samostane v Španiji s tem, da je našantal generale, da so se uprli in prelomili prisego zvestobe do republike.

Delavstvo Španije se je takoj zavedelo, kaj mu preti. Zapustilo je tovarne, pristanišča in polja ter vstopilo v borbo ob strani republikanske vlade, da ga zopet ne zaslužni klero-

fevdalizem. Odtod navdušenje delavstva, odtod požrtvovalnost. Delavstvo se prav dobro zaveda, da se ne bori za kako socialno revolucijo, ker je to danes v Španiji nemogoče. Taki dolžitve so danes obrekovanje delavstva. Bori se pa za svobodo in demokracijo. V tem trenutku se bo borilo zato do zadnje kaplje krvi.

Borba španskega delavstva je pravična in poštena. Zato zavrača vse klevete in prisega, da se bo borilo do popolne zmage.

Zanimanje za občinske volitve

V zmislu zakona o občinskih volitvah poteče poslovna doba občinskih odborov. To je vzrok, da vlada razpiše občinske volitve.

Zanimanje za občinske volitve je po vsej državi veliko. Mi v dravski banovini smo že razmotrivali o nastopu pri teh volitvah. Te dni so imele tudi srbske opozicionalne stranke konferenco ter so se pridružile načelu, da je pri bodočih volitvah potrebna in primerna nekaka volilna kooperacija, ki bo zbrala volilce na opozicionalnih kandidatnih listah za občinske svete in odbore.

Zanimivo pa je, da opozicionalne stranke ne marajo imeti pri teh občinskih volitvah s stranko JNS

kar je pa končno naravno, ker se opozicija združuje le v ta namen, da izvojuje demokracijo, oziroma politične svoboščine.

Priča iz Barcelone o španski revoluciji

183. števec »Slovenca« priobčuje iz Španije grozotne zgodbe neke »Marije N.«, ki da se je vrnila v Zagreb. Zanesljivost njenega pripovedovanja se vidi že n. pr. iz stavka: »O duhovnikih in redovnikih pripovedujejo, da jih je mnogo pobitih.« Kdo pripoveduje? Če je ta »Marija N.« toliko sama videla, kaj govori potem o tem, kaj »pripovedujejo«? Kaj vse v Ljubljani »Slovenčarji« pripovedujejo, pa ni res!

V nedeljski beograjski »Politiki« pa pripoveduje o španski revoluciji polno podpisani inženjer gosp. Pavle Marton iz Brčkega, ki se je mudil v Španiji od marca meseca, a za časa fašistovske vstaje je bil v Barceloni. Ta, s polnim imenom podpisani jugoslovenski inženjer je povedal v »Politiki« te-le vtise:

Puč ob štirih zjutraj

Revolucija je izbruhnila ob štirih zjutraj. Pobunile so se garnizije v Barceloni. Vojski so pod vodstvom oficirjev šli, da zavzamejo važne objekte v mestu. Mesto je ta čas še spalo.

Vojska pri svojem pohodu ni imela sreče. Policija, ki je ostala zvesta vladi, se je skupaj z »Guardia de asalto« — z napadalno gardo postavila po robu upornikom in razvil se je boj. Grmenje topov, ta-ta- strojnic in pokanje pušk je prebudilo prebivalstvo.

... V ulici Diagonale, ki je ena glavnih žil Barcelone, se je bojeval najbolj krvav boj. V bojih so delovali tudi oklopni avtomobili. Posebno hud boj se je bil na Španskem in Katalonskem trgu, prav tako tudi v pristanišču. Tu so uporniki namestili strojno puško na visok spomenik. Od tega gnezda je bilo ubitih mnogo vladnih pristašev, preden je bil spomenik osvojen.

V ulici Diagonale se je končal boj že ob šestih zjutraj, torej po dveurni bitki. Uporniki so bili razbiti. Trije tovorni avtomobili, naloženi s trupli, so drveli skozi mesto.

... Na drugih krajih je trajal boj do popoldne brez prestanka.

Delavci na pomoč vladi

Položaj vladinih čet ni bil rožnat. Moč policije in »Guardie de asalto« ni mogla vzdržati v boju z vojsko. Tedaj je vlada pozvala na pomoč delavske strokovne organizacije. Delavci so stopili v boj z največjim navdušenjem in to je odločilo bitko v Barceloni.

Delavski oddelki so se formirali na hitro roko. V začetku so se borili kar v svojih oblekah.

Na raznih krajih mesta se je bojeval boj z nezmanjšano silovitostjo popoldne in vso noč. Na pomoč vladi so neprestano prihajale sveže delavske moči in boj je postajal vedno bolj ogorčen. Po silovitosti boja se je videlo, da bo borba še trajala in da se ta dan ne bo končala.

Drugi dan so bile vladine čete že znatno v boljšem položaju. Uporniki so se poskrili po hišah, samostanih in cerkvah. Od tam so nekateri streljali dalje.

Vladna milica je morala osvajati vsako posamezno postojanko, ki so jo uporniki držali, dokler so imeli kaj municije. Vojski so prihajali na dan brez bluz in v znak predaje vzklikali:

»Viva la republica!«

Vojake, ki so se predali, so miličniki takoj uvrščali v svoje oddelke in skupaj z njimi nadaljevali boj proti upornikom. S kolovodji upora so pa takoj obračunavali. En strel in truplo je obležalo na cesti.

Upor v Barceloni je bil udušen drugi dan okrog petih popoldne.

Po zmagi so se milicijonarji na kamijonih peljali skozi mesto in s stisnjenimi pestmi vzklikali:

»Viva la republica!«

Narod jih je burno pozdravljal.

Katere cerkve so bile porušene?

Inženjer pripoveduje nadalje kako je delavska milica pokazala izredno disciplino in ni uprizarjala nobenih izgredov. Pri tem pravilno porušenju cerkev:

»Ker se je za časa vstaje streljalo na milico iz mnogih hiš, posebno duhovniških, kakor tudi iz samostanov in cerkvâ, so morali te zavzeti z orožjem.

Barcelona ima čez sto cerkev in samostanov. Sedaj žalostno izgledajo. V nekaterih so nameščene bolnice, dočim so druge tako porušene, da

niso za nobeno rabo več. (Dragi »Slovenčarji«, ali je bilo na fronti med vojno kaj drugače?) Pobitih je bilo tudi mnogo duhovnikov, ki so se aktivno udeleževali bojev na strani upornikov.«

Poročevalec popisuje v »Politiki« nadalje, da miličniki niso delali nobenega nasilja nad civilisti. Bogatašem so sicer zaplenili mnogo premoženja, toda ne zase, temveč za vzdrževanje vojske in bolnic. Deset tekstilnih industrijalcev so ustrelili, ker so se uprli.

Par ur po udušeni vstaji so že otroci po ulicah zbijali žogo. Vsi so mislili, da bo po vsej Španiji fašistič-zavljanska vozna zatekla. Barcelonska milica je morala oditi na fronto.

Tujci in vlada

»Tucem v Barceloni so šli ves čas revolucije na roko, kolikor so le mogli. Konzulatom so dali na razpolago avtomobile, da so zbirali svoje državljanke. Na vsakem avtomobilu je bil napis, kateremu konzulatu pripada. Konzulatom je bilo tudi dovoljeno, da so se posluževali radijske postaje, da so oddajali pozive in nasvete svojim državljanom. Tudi naš jugoslovanski konzulat se je poslužil radijske postaje.

Barcelonske oblasti ne delajo nikomur ovire, da zapusti Španijo. Zdi se, da so zaposlene z drugimi skrbmi in da ne morejo o tem voditi računa.

Kako so se ukrcali duhovniki?

»Na ladjo »Tevere« (s katero se je odpeljal naš inženjer) se je vkrcalo tudi okrog trideset duhovnikov. Oblečeni so bili v civilne obleke. (To ne diši po mučeništvu!) Ko je »Tevere« dvignil sidro in zaplul na morje, so duhovniki oblekli cerkvene ornate. In medtem ko se je v Španiji bila državljanska vojna (ki so jo izzvali klero-fašisti), se je na ladji oglasila cerkvena pesem...«

Pod Blumom

Socialistična stranka je priredila veliko zborovanje za mir. Udeležilo se ga je nad 400.000 ljudi.

Prosvetni minister Jean Jay je otvoril svečanosti. Godbe so zaigrale marseljezo. Oder je bil okrašen z rdečimi, francoskimi in španskimi zastavami, s slikami Jeana Jauresa, Bluma, Beneša i. dr.

Ko se je povzpel Blum na govorniški oder, so ga množice dolge minute pozdravljale in mu vzklikale: »Živijo Blum! Živijo avijoni za Španijo!« Godba je zaigrala »internacio-

Velika mirovna manifestacija socialistov.

nalo«. 400.000 stisnjenih pesti je bilo dvignjenih v zrak ves čas ko se je igrala »internacionala«. Blumov govor je ves čas prekinjalo burno ploskanje. Glavna misel Blumovega govora je bila: »Mir je ali svetoven ali ga pa ni. Francija bo branila mir provsem zaprekam, proti vsem nevarnostim, proti vsem pustolovnim nasprotnim poskusom.« Ovacije po njegovem govoru so dolgo niso poglegle, godbe so zaigrale in množice so zapele »Mlado gardo«.

Za njim so govorili Jouhaux,

Grumbach, zastopniki Belgije, Češke, Anglije in tudi neki duhovnik.

Pomoč Španskemu ljudstvu.

Brancoske strokovne organizacije so doslej zbrale pol milijona frankov za pomoč španskemu ljudstvu.

Vojna v Abesiniji?

Italijansko vojno poročilo poroča, da je julija meseca okoli tristo častnikov, vojakov in miličnikov ter ponesrečenih delavcev umrlo. Delavci umirajo zaradi nezgod in bolezni.

Mezdno gibanje rudarjev TPD

Kakor smo že v zadnji številki našega lista poročali, so bili rudarske organizacije radi mizernega položaja, v katerem se rudarsko delavstvo nahaja, primorane odpovedati kolektivno pogodbo. Rudarsko glavarstvo v Ljubljani je v pondeljek, dne 10. t. m. sklicalo predstavnike TPD in zastopnike delavskih organizacij, ki so razpravljali o položaju, ki je nastal radi grožnje TPD, da bo reducirala obrat. Na razpravi je prišlo do naslednjega sporazuma:

1. Trboveljska premogokopna družba odloži za 15. avgusta 1936 napovedane redukcije rudarjev.
2. Delavski zastopniki bodo pospešili informativne razgovore z delavstvom tako, da se bodo pogajanja nadaljevala 26. avgusta t. l.
3. Trboveljska premogokopna družba, kakor tudi delavski zastopniki izjavljajo, da bodo ukrenili vse, da se pri napovedanih pogajanjih doseže obojestransko zadovoljiv sporazum.

Trde borbe pred važnejšo odločitvijo v Španiji

Položaj v Španiji ni še povsem jasen, ker zlasti uporniki razširjajo dvomljive propagandne vesti, ki so se že nekajkrat izkazale kot take.

Zaenkrat imajo uporniki dva glavna načrta. Zaposliti hočejo vladne čete pred Madridom in prodrati pri San Sebastianu do Biskajskega zaliva. S tem bi dobili zvezo na severu z morjem in obenem odrezali vladne baskiške pokrajine okoli Ovidea in Gijona zahodno od Biskajskega zaliva. Proti tem upornikom se bore zlasti asturski rudarji in dasi so uporniki močnejši, še niso prešli v ofenzivo. Vladne čete pa nasprotno ogrožajo Ovideo, kjer je položaj upornikov že skrajno neugoden, ker je mesto popolnoma obkoljeno. Položaj rudarjev pred San Sebastianom, če ne dobe pomoči, ni prav ugoden.

Prav mogoče pa je tudi, da vlada kje drugje doseže uspehe, tako pred Saragosso ali v gorovju Guadarrama, ki bodo prisilili upornike, da opuste boj za Biskajski zaliv.

Na južnem bojišču je najpomembnejše bombardiranje Granade, ki je važno oporišče upornikov.

Vladne čete se nahajajo tudi pred Cordobo, ki so jo uporniki zasedli, ki je pa zopet pred padcem.

V nevarnosti pa je mesto Badajoz ob portugalski meji. Mesto je takorekoč odrezano od vladi zvestih pokrajin in ga utegnejo uporniki osvojiti, zlasti ker vlada zaradi oddaljenosti ni mogla poslati pomoči.

Vlada je dva uporniška generala obsodila po vojnem sodišču in ju ustrelila.

Vlada je s posebnim sklepom razpustila vse kongregacije.

Iz Portugalske, ki je naklonjena upornikom, prihajajo poročila, da prihajajo tisoči beguncev iz Španske čez mejo, kar bi značilo, da imajo uporni elementi že malo upanja v svojo zmago. V glavnem se pa uso-

da španske državljanske vojne že prihodnje dni odloči, čeprav klanje še morda ne bo tako hitro končano.

Socialist predsednik španske vlade?

Upamo, da še ni prepozno.

Vlada Giralu je te dni odstopila. Novo vlado je sestavil zmerni socialist Indalecio Prieto. Morda je izprememba vlade bila potrebna, ker so bile zadnje legalne meščanske vlade preveč popustljive in premalo odločne. Veleizdajniški upor v Španiji bo mogla zatreti le energična vlada, ki bo gledala na red v svojih pokrajinah, obenem pa združila vse sile proti upornikom in pošteno obračunala z njimi.

Cerkev in revolucija v Španiji

Naše časopisje poroča samo o grozodejstvih, ki so jih baje povzročili socialisti, ne pojasnijo pa pravih razlogov za boje v španski državljanski vojni. Drugače pa piše baselska »Nationalzeitung«, ki je organ švicarskih meščanskih demokratov.

Ta pravi:

Nihče ne bo seveda odobraval ekscesov do viška vznemirjenega ljudstva proti cerkvam in samostanom. Vsak pa mora vedeti, da se je to zgodilo, ker se je duhovništvo pridružilo fašističnim generalom. To torej ni boj ljudstva proti veri, pač pa proti politikujočim klerikom. Dalje ne smemo pozabiti, da je tlačenje španskega ljudstva po cerkvi v prejšnjih dobah netilo čut maščevanja že stoletja. Med španskim ljudstvom živi še danes spomin na strahovite grozovitosti inkvizicije, ki nekoč ni samo stotisoče ljudi pomorila, marveč jih več kot pol milijona pregnala iz Španije ter puščala ljudstvo, da je bolj in bolj obubožalo.

Kongres „Prijatelja prirode“

V Brnu na Moravskem se je vršil dne 8. do 10. avgusta t. l. mednarodni kongres turističnega društva »Prijatelj prirode«. Delegati so bili iz raznih dežel in Zedinjenih držav. Poleg teh zastopniki soc. dem. strank, sodrugi iz Gdanskega in Palestine, sportna internacionala, zdravstveni minister čehoslovaški dr. Czech, ki je sam član »Prijatelj prirode«.

Kongres je pozdravil brnski župan, ki ni socialni demokrat ter povečeval delovanje organizacije.

Na dnevnem redu se je obravnavalo predvsem organizatorična vpra-

šanja, ki so bila potrebna zaradi za- trtja organizacije v Avstriji in Nemčiji. Iz tega razloga se je že preme- stil sedež internacionale v Zürich v Švico. Članstvo teh dežel se mora nadomestiti s članstvom po demo- kratičnih deželah.

O idejni vsebini organizacije, o preganjanju v navedenih deželah in o vojni nevarnosti je govoril pred- sednik internacionale s. E. Moser, Zürich, ter predlagal primerno reso- lucijo.

S. E. Moser v Zürichu je bil izvo- ljen za predsednika internacionale.

Doma in po svetu

Konferenca združene opozicije v Beogradu so se med drugimi udele- žili Ljuba Davidović, Joca Jovanović, Krsta Miletić in Miša Trifunović.

Konferenca Male antante se bo vršila v času od 12. do 14. septembra v Bratislavi.

Dr. Cankar je bil imenovan za ju- goslovanskega poslanika v Buenos Airesu.

Stavka pekov v Beogradu. Poga- janja med pekovskimi mojstri in po- močniškimi zastopniki niso uspela. Del mojstrov je zahteve delavcev kljub posredovanju oblasti odkla- njal. V pondeljek je pri teh mojstrih nastala stavka, pri mojstrih, ki so za- hteve odobrili, se pa delo redno vrši dalje. Pomočniki naj ne sprejemajo dela v Beogradu.

Albanska manira. Albanski list »Ogenj« je poročal o aferah »veli- kih« albanskih gospodov. Urednik je bil obsojen na 15 dni zapora, list pa ustavljen. Urednik je zbral nato več tisoč podpisov in prosil, da sme list zopet izdajati. Vlada je izdajanje li- sta dovolila, toda o raznih aferah sme list poročati le, če vlada dovoli.

Med Avstrijo in Nemčijo so se vr- šila te dni pogajanja, ki pa so bila prekinjena. V Avstriji so silno raz- očarani, ker so pričakovali, da se bo gospodarstvo, ki je na robu propada, opomoglo, čim bodo vpostavljeni tr- govinski odnošaji z Nemčijo.

Avstrijska vlada je razpustila vsa dunajska češka društva, čeprav je na Dunaju skoraj pol milijona Čehov.

Ribbentrop nemški poslanik v Londonu. Hitler posebno zaupa Rib- bentropu in ga je imenoval za posla- nika v Londonu. Na to mesto je »špekuliral« von Papen, pa je obse- del.

Maksim Gorki:

Sestra Dora

(Konec.)

Ležal je v zadnjih vzdihljajih. Umrl je na kaj nenavaden način: vsakogar je zasmehoval, šalil se je in poskušal žvižgati operetne melo- dije, kar pa mu je zabranil kašelji. Na njem je bilo nekaj izumetničene- ga, zakrknjenega, da, celo ciničnega, toda vse je delal z nekim okusom.

»Kako vam ugajajo te majhne budalosti, tovariš?«, me je vprašal, mežikajoč s svojimi mačjimi očmi. »Kako vam ugaja vse to: dan, noč, rojstvo, ljubezen, znanost, smrt, kako? Zabavno, kaj? Zlasti zanimivo za šestindvajsetletnega človeka — zdaj govorim o sebi... Dora!«

Nekje se je oglašal žvenket po- sode in škripanje oprave. Pojavila se je Dora in čakala tiho in prestra- šenih oči na želje, ki bi jih izrazil ta človek.

»Vi — moja dobra prijateljica, prinesite mi grozdje, pa hitro.« Ji je ukazal, meni pa rekel: »Popolnoma neinteligenten, da, celo top stvor.«

Bolnike je sovražil in zbadljivo zasmehoval slabe strani ljudi. Tudi njega ni nihče mogel trpeti. Z menoj se je spoprijateljil, ker je ljubil lite- raturo, in to naju je zelo zblížalo.

»Literatura je ena izmed najlep- ših iznajdb človeka,« je dejal in si hladil ustnice z belim jezikom. »Čim dalje se življenje odmika, tem bolj- še...«

Imel sem občutek, kakor da ne umira toliko na jetiki, kakor na ne- kakšni težki duševni rani. Umrl je šestinpetdeset dni po svojem prihodu v sanatorij in bledele umirajoč: »Fima... vse življenje... le tebe... tebe ljubim, ljubim... jaz... večno — oh, Finočka...«

Sedel sem ob njegovem vzožju na postelji. Dora pa je potrta stala tik njegove glave. Ihtela je in gla- dila s svojo široko dlanjo lase umi- rajočega. Pod pazduho je držala ne- kakšen zmečkan zavitek.

»Kaj to pravi?« me je vprašala in se nemirno zravnala. »Kdo je ta Fi- ma?«

»Na vsak način kako dekle ali žena, ki jo je ljubil in jo še ljubi.«

»On? To Fimo?« je vprašala Do- ra glasno in prestrašeno. »Saj ljubi vendar mene! Od onega trenutka, ko je prišel sem, je ljubil le me- ne...«

Poslušala je še malo časa blod- nje dijaka Filipova, končno pa je dvignila svetle obrvi, obrisala si s predpasnikom objokani obraz in mi vrgla zavitek na kolena, rekoč: »To

je njegovo: hlače, srajca in čevlji.« In je tiho odšla.

Približno dvajset minut pozneje je prenehal dijak Filipov s svojimi blodnjami. Resno in nepremično je gledal na črni štirikot okna v beli steni, zdihoval je in hotel — tako se mi je videlo — nekaj povedati, pa je padel vznak in njegovo usločeno, mršavo telo se je mirno stegnilo.

Odšel sem, da bi poiskal Doro. Stala je na terasi in gledala v dalja- vo, na nebo in morje, ki se v temi ni moglo videti. Obrnila je svoj široki obraz k meni. Iznenadil me je sirovi izraz, ki sem ga zapazil na njenih potezah.

»Mrtev je, Dora, pridite in ga oblecite.«

»Nočem.«

Premikala je nogo sem ter tja, kakor bi mendrala pljunek.

»Nočem,« je ponavljala, »ne ma- ram ga videti. Le pomislite, kakšen človek je to bil! Govoril mi je, da ljubi le mene in pri tem...«

»Pa ste vendar videli, da je umi- ral.«

»To pač, pa kaj potem? Seveda sem to videla, saj vendar nisem sle- pa. S svojim poslednjim denarjem sem mu kupila perilo... Že takrat, ko je prišel k nam, sem vedela, da

bo kmalu umrl. Vsi so smrti zapisa- ni. In zakaj me je varal? Jaz, mi je rekel, nisem nikdar nobene ljubil. In zdajci... umri, toda ne varaj...«

Govorila je s tihim glasom, ka- kor da sploh ne ve, kaj pravi. Nena- doma je bolesto zaihtela, kakor da je izpila čašo nekakšne vroče pijače, ki je opalila njena usta.

»Pridite, Dora!«

»Pojdite, oblecite ga sami, če ste tako dober človek. Ne grem. Nočem. Mar mi je bil v zabavo?«

»Ne znam oblačiti mrličev...«

»Kaj me to briga! Zame je tu- jec.«

»Da, saj je vendar — umrl.«

»Vem, ne prigovarjajte mi. Ne maram ga videti. Ne smel bi me va- rati...«

In ni šla, da bi oblekla mrliča. Ostala je na terasi. In ko sem stal pri dijaku Filipovu, sem zaslišal pri- tajejn jok. Odhitel sem na teraso.

Vsak človek ima svoje težke, vroče solze — in take solze je zdaj pretakala Dora. Na tleh klečeča je tolkla z glavo ob ograjo, jokala in tarnala, med tem pa so ji vrele skoro neumljive in nenaravne besede: »Varana... ti moj... strašni... otročiček... moj nepozabni otrok...«

Iz »Prosvete«.

Iz naših krajev

Ljubljana Zborovanje stavbinskega delavstva

V nedeljo, dne 9. t. m. ob 8. uri dopoldan se je vršilo v dvorani Delavske zbornice zborovanje stavbinskega delavstva iz Ljubljane in okolice. Zborovanje je otvoril podpredsednik Ljubljanske podružnice SGRJ s. Brejc Tomo s kratkim nagovorom, nato pa je tajnik Zveze s. Ignacij Trotar prečital osnutek tarifne pogodbe za leto 1937, katerega so navzočini stavbinski delavci z burnim odobravanjem odobrili.

Nato je povzel besedo s. Branko Petek, centralni tajnik SGRJ iz Beograda. Njegova stvarna izvajanja so napravila na vse navzoče organizirane delavce velik utis. Nad 12.000 stavbinskih delavcev v vsej državi je letos na novo vstopilo v organizacijo, v 35 mestih so organizirani stavbinski delavci vstopili v odločnejšo akcijo za izboljšanje svojega položaja in vselej dosegli pozitivne uspehe. Nad 10 milijonov dinarjev so iztrgali iz rok kapitala in jih vrnil nazaj delovnemu ljudstvu. Med splošnim aplavzom je s. Petek končal svoj govor s pozivom, naj organizirani stavbinci ostanejo

zvesti svoji organizaciji, tej najdragocenejši ustanovi delavstva.

Ob zaključku je spregovoril še s. Brejc, ki je poudaril, kako podjetniki še vedno kupujejo zase luksuzne avtomobile, kupujejo vile, delavcem pa kratijo njihove težko priborjene pravice. Niso vsa podjetja taka, toda med tiste, ki kršijo podpisani sporazum, spadajo podjetja Borec, Mozetič in Zupan. Kdo torej ustvarja nepotrebno razburjenje med delavstvom? Organizirano delavstvo je zvesto svoji besedi. Toda nekateri podjetniki ne držijo besede tudi, če se večkrat podpisajo. Preganjajo delavske zaupnike, zato jih mora organizirano delavstvo varovati in braniti.

Nedeljsko zborovanje je dokazalo moč in zavednost stavbinskega delavstva, Ljubljane in okolice. Kljub temu, da se je zborovanje pričelo ob zgodnji uri in so bili v dvorano pripuščeni samo oni, ki so imeli pri sebi člansko legitimacijo, je bila velika dvorana nabit polna. Pokazalo se je, da so organizirani stavbinci postali močan faktor, s katerim bodo podjetniki morali računati.

Maribor

Strokovno zborovanje stavbincev, ki se je vršilo minuli četrtek v verandi pivovarne »Union« je bilo dobro obiskano. Zborovanje je otvoril in vodil s. Benko, poročal pa je predsednik KMO o kolektivni pogodbi in potrebi strokovne organizacije, zlasti sedaj, ko so pravila podružnice SGRJ potrjena. Zborovalci so poslali tudi tople pozdrave stavkujočim stavbincem v Celju.

»Srečni hitlerjanci«. Mariborski hitlerjanci, ki so po večini sami sinovi in hčerke dobro situiranih »burgerjev«, so se že dolgo časa skrbno pripravljali na poset olimpijadi v Berlinu. Sedaj so se vrnil prv izletniki, ki vsihično pripovedujejo o lepem sprejemu in kako poceni je vse v Nemčiji (1 ura stane baje samo 1 RM ali Din 14.—, veliki golaž stane baje samo Din 3.— itd.).

Posvetovanje o kolektivni pogodbi tekstilnega delavstva so imeli te dni tekstilni podjetniki v Ljubljani.

Regulacija Kralja Petra trga je očitno zopet na mrtvi točki. Občinski očetje so sicer imeli nedavno tega ogled na licu mesta, ki je bil dokaj živahen, ker so se ga udeležili tudi privatni interesenti.

Posredovanje službe baje vrši proti nagradi, ki mu jo morajo plačati brezposelni, nek ugleden gospod, ki se rad zaletava v marksiste. Ob priliki bomo objavili, kako je sprejel večji znesek od brezposelnega delavca, ker pa službe le ni hotelo biti, je moral ta revež zagroziti s tožbo, da je končno dobil po več mesecih povrnjen znesek, ki mu ga je izročil. Morda bo to zadevo ponatinsila tudi »Delavska fronta«?

Neverjetna predrznost. Po stanovanjih

Celje Stavka celjskega stavbinskega delavstva

Pogajanje o ureditvi meznega vprašanja stavbincev, ki se je vršilo 11. t. m. v Delavski zbornici, žal, ni rodilo zaželenega uspeha. Podjetniki so se domenili, da skupno odklonijo delavske zahteve, ki so skrajno nizke, saj zahtevajo samo to, kar imajo stavbinci v ostalih mestih že zdavnaj. (Ljubljanski sporazum.) — Delavstvo je uvidelo, da podjetniki zavlačujejo pogajanja in stoji na odklonilnem stališču, zato je na shodu sklenilo stopiti v stavko in na ta način dati svojim skromnim zahtevam poudarka. — Stavbincem se je priključilo tudi delavstvo, zaposleno pri regulaciji Savinje, ker je podjetnik kršil sporazum. — Pričakovati je, da bodo podjetniki uvideli, da so delavske zahteve upravičene in da bodo ugodili delavstvu, da se bo lahko zopet vrnilo na svoje delo.

Liboje

Nevarnost obstoja rudnika

Rudnik Liboje je last Trboveljske premogokopne družbe. Vendar TPD na tem rudniku nikoli ne obratuje, temveč ga vedno odda v najem. Sedanji najemnik je »Premogovnik Liboje družba z o. z.« v Ljubljani. Najemninska pogodba poteče z dne 1. marca 1937. Ker je jasno razvidno, da TPD sama ne misli obratovanja nadaljevati, je umevno, da bo v najkrajšem času zopet 190 rudarjev z družinami vred brezposelnih. Ugotovljeno je dalje, da se nahaja v tem rudniku še večja količina premoga, ki bi nikoli ne prišel do izkopa in ker se gre pri tem samo za malenkostne diference glede podaljšanja pogodbe, je vodstvo »Zveze rudarjev Jugoslavije« podvelo vse korake, da se obratovanje zasigura. V sredo, dne 12. t. m. se je vršilo na rudniku veliko protestno zborovanje, s katerega so bile poslano tozadevne spomenice na rudarsko oblast in podjetje. Prav tako se naproša pristojne občine in oblast, da to akcijo rudarjev za zaposlitev podprejo.

Le redko kedaj se oglasimo iz našega kraja v delavskih listih. To pa nikakor ne pomeni, da bi bilo pri nas vse v najlepšem redu. V keramični tovarni je že mnogo delavcev organiziranih. Žal, pa je še vedno nekaj nezavednežev, ki stojijo ob strani, vrhu tega pa še blatijo in obrekujejo funk-

cionarje in zaupnike organizacije. Prispevkov za organizacijo sicer ti nezavedneži ne plačujejo, toda to jih nikakor ne moti, da bi ne kritizirali, češ, »kaj bo le ta organizacija, saj nič ne pomaga, gospod me plačuje, ne pa organizacija« itd. Morda pričakujejo ti nezavedneži, da jih bo delodajalec za to delo proti organizaciji nagradil? Med njimi so tudi nekateri, ki pridno prisluškujejo in hodijo nato denuncirati svoje sodelavce, da bi se prikupili delodajalcu. Toda običajno taki denuncijanti skušajo s tem ogabnim poslom prikriti le svoje grehe, kar vedo tudi delodajalci. Moč delavstva je le v solidarnosti. Tega bi se morali zavedati vsi delavci in se okleniti svoje strokovne organizacije. To spoznanje mora prodrati med vse delavce, da bodo sposobni za boj, za boljše mezdne pogoje in lepšo bodočnost delavskega razreda.

Opazovalec.

Zabukovca

Delavsko kulturno društvo »Vzajemnost« priredi dne 23. t. m. s pričetkom ob 4. uri popoldne na vrtu s. Zupanca pevski koncert, kjer bodo prvič nastopili naši njamljši kulturni delavci, mladinski zbor pevcev in tamburašev s sodelovanjem moškega in mešanega zbora. Vabimo vsa sosedna bratska društva in prijatelje delavskega kulturnega gibanja, da se koncerta udeležijo.

Hrastnik

I. delavski kulturni dan v Hrastniku

V nedeljo, dne 16. avgusta s pričetkom ob 6. uri zvečer se vrši na vrtu g. Amalije Loger I. delavski kulturni dan. Nastopijo: Steklarska in rudarska godba na pihala ter moški in mešani zbor »Vzajemnost« I. in II. Na sporedu bo 14 pesmi in 10 godbenih točk. Ves spored bo trajal tri ure. — Vstopnina: sedeži Din 6 in 4, stojišče Din 2. V slučaju slabega vremena bo priveditve preložena na prihodnjo nedeljo, dne 23. avgusta. — Vse ljubitelje lepe pesmi in glasbe vljudno vabi k polnoštevilni udeležbi odbor.

Predavanje o pomenu strokovne organizacije za mladino. V nedeljo, dne 9. t. m. se je vršilo predavanje za mladino, ki ga je sklicala tukajšnja »Splošna delavska strokovna zveza, podružnica steklarjev«. Predaval je s. Jelen iz Maribora, ki je v daljšem govoru obrazložil navzočim mladim sodrugom in sodružicam ustroj in pomen strokovne organizacije, delavskega tiska itd. Navzoči so ves čas pazljivo sledili izvajanju govornika. — K besedi so se pri-

glasili še sodrugi Kastelic, Maurer, Pivec, Ranzinger in neki sodrug iz Trbovelj, ki so izrazili željo, da naj bi se čim prej ustanovila mladinska strokovna organizacija, da bi se tako nudila mladini možnost udeleževanja. S. Kelner, ki je vodil predavanje, je navzočim obrazložil, da se lahko v okviru SDSZJ ustanovi mladinska sekcija z odborom, v katerem bi se nahajali tudi sodrugi iz podružničnega odbora. Po daljši debati je bil predlog s. Kelnerja sprejet in izvoljen pripravljali odbor, v katerem se nahajajo ss. Komlanc Ignac, Peršič Franc, Monc Jani, Plazer Franc in Dolinšek Antonija. Podružnični odbor se bo v najkrajšem času posvetoval s pripravljanim odborom o nadaljnjem delu. Temelj za organizatorično udeleževanje mladine je torej položen. Vabimo vse mlade sodruge in sodružice, da se organizirajo in lotijo dela, ker zavedati se moramo, da le organizirano delavstvo je zmožno voditi uspešne boje, kar je tudi zlasti pokazala zadnja stavka. Želimo, da bi ta akcija vzbudila čim več zanimanja za strokovno organizacijo, ker le v organizaciji je moč.

Senovo pri Rajhenburgu

Pri nas gre čas svojo pot. Rudarji se pripravljamo na bližajoči se mezdni boj, da bomo pripravljani, kadar nas bo pozvala naša organizacija. »Zveza Rudarjev Jugoslavije« lepo napreduje. Še nikdar ni bilo pri nas tako visokega števila članov. Organiziranih je nad 70 odstotkov rudarjev, pristopajo pa še vedno novi. Čudimo se samo, da nekateri, ki so bili svojčas v vrstah razrednih organizacij, še sedaj ne vidijo potrebe po skupnosti, to pa baje zgolj iz osebnih razlogov. Sodrugi! Kapital ne pozna nobene razlike. Tudi delavec ne bi smel v času, kot je sedaj, poznati nobene osebnosti. Gre za skupne interese, zato je treba tudi skupnega nastopa. Ponovno apeliramo na one, ki se radi trkajo po prsih, češ, jaz sem boljši »socialist« kakor vsi ostali, da pristopijo v **razredno strokovno organizacijo**, ker le s tem bodo pokazali, da so res to, kar pravijo. Ko se bo vršil občni zbor ZRJ, pa bodo imeli vsi člani priliko, kritizirati, če bo potrebno. Danes pa skupno nastopimo za skupne interese, ker le »v slogi je moč«! — Rudarji, člani ZRJ.

Rajhenburg

V »Slovencu« z dne 31. julija t. l. se dopisnik med drugim zaletava tudi v »Delavsko godbo« iz Senovega. Mi bi sicer ne odgovarjali na ta dopis, ker pa pravi, da so se vršile tudi zaplotne orgije in izzivanja (podčrtal por.), pa smo primorani, da branimo čast naše delavske godbe, ki je napravila izlet v Rajhenburg, ne morda zato, da bi »užigala pete«, temveč zato, da se po težkem delu v rudniku malo razvedri. Poznamo nekega gospoda, ki se prav nič ne brani denarja iz delavskih rok, zato se tembolj čudimo temu dopisu. Morda bi bilo vse v redu, ako bi bila igrala godba pri temu gospodu. Kar se pa tiče klincev »dol s Korošcem«, pa se delavska godba, odnosno njeni godbeniki ne čutijo prav nič prizadeti. Kričal je neki vaš somišljenik (če ne celo član vaših organizacij). Njemu se zahvalite, ako ga niste morda sami poslali izzivat, zato odločno odklanjamo taka podtikanja in namigavanja, v kolikor se tičejo nas in delavske godbe. — Rudarji.

Slavica

Delavstvo na braniku za svoje pravice. V tovarni Semperit je položaj med delavstvom skrajno napet, ker podjetje krši kolektivno pogodbo; čeprav je čestokrat pri intervencijah zagotovilo, da jo bo striktno izvajalo. S tem v zvezi se je vršil 2. t. m. ob nabit polni dvorani sestanek, na katerem so poročali ss. J a k o m i n, G o l m a j e r i n K e r č. Delavstvo se je postavilo na odločno stališče in sklenilo, da si ne bo pustilo več kratiiti svojih pravic. Dne 12. t. m. se je vršila ponovno intervencija, na kateri je v nekaterih točkah prišlo do sporazuma; glavna razprava se bo pa vršila 19. t. m. Kakor za potek intervencije, tako tudi za potek glavne razprave, vlada med delavstvom veliko zanimanje in nestrpnost, kako se bo končala. Delavstvo, ki je domala 100 odstotno strokovno organizirano v SDSZJ, je solidarno v svojih zahtevah in bo do skrajnosti branilo svoje pravice.

Veliko planinsko rajanje priredi »Prijatelj Prirode« v nedeljo, dne 30. avgusta pri Slavcu v Struževem. Opozorjamo že v naprej planince, da naj ta dan ne delajo izletov v planine, ker bo pri Slavcu pod Šmarjetno pravo planinsko razpoloženje.

VAŽNO!

Ravno za Vas smo se založili z ogromno izbiro damskih in moških plaščev kot Trench-Coutov ter vseh vrst oblek, po neverjetno nizkih cenah! — Oglejte si zalogo in prepričajte se!

»TIVAR«, prodajalna Kranj.

Jesenice

Sporod proslave 30 letnice podružnice SMRJ na Jesenicah, ki se bo vršila v soboto in nedeljo, dne 15. in 16. t. m., je sledeč: V soboto, dne 15. t. m.; ob 10. uri dopoldne sprejem gostov na postaji, pri katerem sodelujejo vse sodružne organizacije z Jesenic in okolice; popoldan istega dne izleti v bližnje okolice in finalne nogometne tekme za pokal DNSP na sportnem stadionu »Kovinarja«, zvečer ob 8. uri slavnostna akademija s sodelovanjem kovinarske godbe, delavskih kulturnih društev »Enakosti« z Jesenic in Javornika ter gostov. — V nedeljo jutraj ob 5. uri budnica, do pol 9. ure dopoldan zbiranje in uvrstitve v sprevod na

Knez tihotapev. Don Juan March financira španski upor. Zagrebški »Morgenblatt« pravi o njem, da med kapitalisti ni bil posebno znan, poznali so ga pa vsi tihotapeci ob Sredozemskem morju od Gibraltarja do Carigrada. Tod pozna vse brloge, ozke ulice, skrivališča in zveze. Tihotapeci ga spoštujejo itd. — Ta mož je danes materijalna duša španskega upora, ki ga nekateri tako poveljujejo.

Tudi dopisni urad Reuter žigosa lažnjiva poročila iz Španije. Vladni madridski tisk javlja, da doživljajo uporniki povsod poraze. Po vesteh vladnih faktorjev se razvijajo dogodki ugodno za republiko. Kolikor je znano, dostavlja Reuterjev dopisnik, se v Madridu ne dogajajo one grozovitosti, o katerih poročajo mnogi časopisi. — V Madridu tudi cestna železnica lepo mirno vozi ter po izbruhu upora sploh ni bilo na njej nobenih motenj.

Mehikanski fašisti so tudi pripravljali revolucijo, ki so jo pa delavske organizacije pravočasno preprečile.

V ogledalu

»grozodejstva«. Kadar so naši »grozodejstva«. Kadar so naši ljudstvu nič prida poročati o svojem delu, takrat si redno izmišljajo grozodejstva, ki se uganjajo nad katoliško cerkvi ali v Mehiki, ali v Franciji, ali v Španiji ali pa nad kitajskimi misijonarji. Zdaj prinašajo »tisoč in eno strahotno pravilico« iz Španije. Ta njihova igra je že stara in obrabljena. Saj lahko beremo na straneh 382—384 11. zvezka Cankarjevih zbranih spisov, kako se je Ivan Cankar 1907. leta norčeval iz takih njihovih zgodb, ki jih je tedaj poleg »Slovenca« po shodih oznanjal njihov veliki pokojni voditelj dr. Sušteršič. Cankar je tedaj zapisal: »Včeraj teden je bila v Ljubljani velika komedija. Dr. Sušteršič je lagal in laže, da delajo iz francoskih katoličanov klobase, in kako se je kri pretakala po cerkvah. Toda nedolžna kri komisarjev framasonске vlade je tekla, ko so prihajali v cerkve, ne da pograbijo, temveč da popišejo cerkveno bogastvo.«

Sami so postali žrtev svojih poročil. »Popolo d'Italia«, »Völkischer Beobachter«, madjarski Gembeševski list in ljubljanski »Slovenec« dan za dnem priobčujejo lažnjiva poročila španskih fašističnih upornikov. Po teh poročilih so bili uporniki že šestkrat v predmestju Madrida. V zaupanju v te vesti je letalo neke tuje fašistovske države pristalo v bližini Madrida v prepričanju, da ga bodo pozdravili španski fašisti. Pa kako so bili presenečeni, ko je letalo zaplenila delavska milica, posadko pa odvedla v zapor! Ali vidite, da klerofašistom in »Slovencu« ni dobro verjeti?

Jugoras. Poleg »Jugo-Stejra«, »Jugo-Oil« in drugih »jugo-« napovedujejo časopisi, da bomo dobili še »Jugoras«. Tako se bo namreč imenovala »delavska« sekcija JRZ, ki so jo slovensko ustanovili že pozimi, pa so do avgustove vročine premišljevali, kako bi jo krstili.

Zdaj pa je njen generalni tajnik Stankovič sporočil, da je padla odločitev: štampiljka bo nosila naslov »Jugoslovenski radniški savez«, agitrali bodo pa za skrajšani »Jugoras«.

Metaxas in Živković. Beograjska »Politika« prinaša posrečeno karikaturu o Metaxasu, ki hoče v Grčiji uvesti slavni »stanovski« red.

Metaxas vpraša telefonično Petra Živkoviča: »Ej, dragi prijatelj, povej mi, ali sem dobro začel!«

Živković: »Dragi, ne morem ti odgovoriti, ko sem pa že sedem dni demokrat.«

Kočevje.

Našo pokrajino so napravili za nekakšno Sibirijo Slovenije. Toda tudi ta »Sibirija« ima svoje lepote v naravi. — Delavsko kulturno društvo »Vzajemnost« v Kočevju je priredilo dne 2. t. m. celodnevni izlet na našo najvišjo goro Slovenski vrh. V jutranjih urah je bilo vreme sicer slabo, ko pa smo se povzpeli na vrh gore, je prijazno zasijalo solnce. Pevci so pri razvalinah lepo zapeli več delavskih in narodnih pesmi, nato smo počivali in se razgovarjali o mukah naših prednikov, ki so v tej višini morali zgraditi ogromen grad takratnim močnikom. Od tam smo se podali k tako zvani »ledeni jami«, ki ima prav tako svoje zanimivosti. Vrnili smo se razigrani in zadovoljni v dolino s trdnim sklepom, da se kmalu zopet podamo v naravo. — Družnost!

vrtu Delavskega doma, ob 9. uri slavnostni sprevid okrog Jesenic s prapori in godbo na čelu. Po povratku slavnostno zborovanje na vrtu Delavskega doma in spominsko slikanje. Popoldne finalne nogometne tekme na igrišču »Kovinarja« ter vrtni koncert s prosto zabavo v vseh prostorih Delavskega doma. Poleg posebnih vlakov tvorijo zelo dobre zveze tudi redni vlaki z nedeljsko karto kakor tudi trije turistovski vlaki že v soboto ali v nedeljo jutraj in povratek v nedeljo zvečer po polovični ceni. Vse sode druge in prijatelje vabimo na proslavo.

Zvočni kino Radio predvaja v soboto in nedeljo ob pol 9. uri zvečer (ob slabem vremenu tudi v soboto in nedeljo popoldan ob 3. uri) krasen sovjetsko-ruski film »Zlato jezero«. Med dodatki »Univerzum« in Paramountov zvočni tednik. Sledi vefilmski »Moj dragi je lovec«.

Šoštanj

»Delavska Politika« dela pri nas nekaterim hude preglavice. Zlasti jim ni po volji, da priobčuje članke o barbarstvu fašizma. Tudi pri nas so nekateri zaljubljeni v razne »führerje«, za katere se zavzemajo ob vsaki priliki. Tem oboževalcem »führerjev« priložimo, da se naj kar preselijo v fašistični raj. »Delavska Politika« pa bo seveda kot delavski list tudi v bodoče, kolikor bo le mogoče, ščitila samo delavske interese, pa če to tudi marsikomu ne bo všeč. — Tudi glede dostavljanja našega lista bi imeli pritožbe. Zaenkrat samo opozarjamo poštni urad, da naj odredi, da se bo naš list v redu dostavljal vsem naročnikom.

Delavsko kulturno društvo »Vzajemnost« je v kratkem razdobju svojega obstoja priredilo že več lepih izlekov v naravo. Mladina se v velikem številu zbira pod okriljem svoje nove delavske kulturne organizacije. Dozdaj smo ustanovili pevski, dramski, tamburaški in izletniški odsek ter knjižnico. Vabimo vse delavce in obrtnike ter zlasti mladino, da se včlanijo v »Vzajemnost« in pomagajo orati ledino.

Črna pri Prevaljah

Sanacija Bratovske skladnice. 26. m. m. se je vršila seja občinskega odbora, na kateri je bila soglasno sprejeta resolucija o sanaciji pokojninske blagajne Bratovske skladnice, ki jo je predložila JSZ v Ljubljani že dne 11. aprila t. l., na razpravo pa je prišla šele po treh mesecih. Zavlačevanje te pereče zadeve je povsem nerazumljivo, tembolj, ker predloga nismo stavili mi, temveč je prišel iz organizacije, ki stoji prav blizu gospodom, ki v občinskem odboru odločajo. Tudi je bil odklonjen predlog, da bi se sprejeta resolucija brzojavno odposlala na merodajna mesta.

— Meseca decembra leta 1934. je Županska zveza v Ljubljani sklicala anketo o sanaciji te za rudarje in topilničarje važne socialne institucije. Tudi na to anketo niso naši gospodje poslali svojega zastopnika, ker se očitno ne zavedajo, kako huda obremenitev bi zadela občino, ako se ne izvede sanacija bratovske skladnice. Vse priznanje pa gre v tem oziru občinski upravi v Mežici.

Prevalje

Naročniki pozor! Poverjeništvu našega lista za Prevalje je prevzel s. Brunker Alojz, ki bo sprejemal naročilne za vse naročnike iz Prevalj in okolice. Naročnino od rudarjev iz Leš bo kakor doslej še nadalje pobiral s. Koren Pavel. Prosimo vse cenj. naročnike, da redno plačujejo naročnino pri naših poverjenikih in jim s tem olajšajo delo. Naročniki, ki so z naročnino v zaostanku, naj isto poravnajo še tekom tega meseca, ker jim bomo v nasprotnem slučaju primorani ustaviti nadaljno pošiljanje lista.

Ruše

Ob priliki petletnice delovanja ruškega letnega gledališča so nas vrli ruški igralci (ne upam si več reči diletanti) presenetili z noviteto v naši dramski književnosti, s »Pohorskimi pavri«, ki jih je napisal in tudi režiral ruški rojak in član ljubljanskega narodnega gledališča, g. Janko. V tej tridejanski ljudski igri nam avtor na posrečen način prikazuje svojevrstne tipe in značaje Pohorcev, njih dobre in slabe strani, vseskoz zabeljeno z mastnimi ocvirki svojstvenih pohorskih domišlic, prislovic in dovtipov. Skozi to pisano pohorsko folkloro se pa kakor rdeča nit vije večna borba med starim in mladim in ljubezen do rodne grude. Stvar je prav dobra, samo konec tretjega dejanja je ne-

kako razvlečen in prisiljen; avtor bo v svoji bogati zakladnici pohorskih tipov mogoče še našel koga, ki bi z njegovo pomočjo ustvaril primeren Hapy-end. Večina igralcev je podala svoje vloge zelo dobro, saj so bile nekatere kar nalašč za nje prirojene. Vendar so pa vzporedne vloge nadkriljevale glavne. Prav posebno moram polihvaliti vlogo ogljarja, hlapca Tijeka, krojača in njegovo ženo, kmeta, ki je izgubil svinjo, in njegovo ženo, kakor tudi Hribarico, ki so vsi prav dobro obvladali pohorsko narečje, česar smo pa pri starem in mladem Hribarju pogrešali, čeprav bi tudi morala biti trda Pohoroa. Ostale vloge so več ali manj posrečeno izpolnjevale celotno igro. Požrtvovalnim igralcem in avtorju pa vse priznanje. Igra zasluži vpriporitev tudi na poklicnih odrih. Občinstvo je bilo zadovoljno, obisk rekorden, zlasti tudi iz Maribora.

Ptuj

Mestni tajnik in kapelnik s. Bernard nas je zapustil ter odšel v Ljubljano k radijski postaji. Vsi sodelavci, prijatelji in znanci mu želimo na novem službenem mestu mnogo sreče in uspehov.

Javna dela ustavljena. Zaradi pomanjkanja kredita so bili vsi brezposelni zaposleni pri zasilnih delih v četrtek odpuščeni. Delo se bo spet nadaljevalo, ko dospe že davno obljubljeni denar.

Reguliranje plač stavbincem kakor izgleda je ostalo na mrtvi točki. Mi smo že večkrat povedali, da je takemu stanju vzrok nezavednost delavstva. Zbuditi se je potreba, ustanoviti svobodno organizacijo, ker le v skupnem nastopu se da kaj doseči.

Privatni nameščenci. Končno so tudi v Ptuj spoznali trgovski nameščenci, da po lastni krivdi nimajo nedeljskega počitka ni zadostnega odmora opoldne. Vršilo se je že neko zborovanje pomočniškega zbora, kjer so vse to zahtevali. Ne dvomimo, da se bodo prej ali slej oni, ki želijo res kaj doseči, znašli v Zvezi privatnih nameščencev Jugoslavije, potom katere so si privatni nameščenci v drugih mestih priborili lepe uspehe.

Sportna rubrika

Službeno iz DNSP. — Finalne tekme za delavsko prvenstvo se vrše na Jesenicah na igrišču »Kovinarja«, in sicer v soboto, dne 15. avgusta z začetkom točno ob 15. uri. Pari in vrstni red so izžrebani, kot sledi: Kovinar : Grafika, Dask : Kovinar, Dask : Olimp, Kovinar : Olimp, Dask : Grafika, Olimp : Grafika. Tekme se bodo vršile dvakrat po 15 minut, in sicer na točke. Prvak postane oni klub, ki iz gornjih tekem dobi največ točk, v primeru enakega števila točk odloča gol-diferenca, v primeru enake gol-diference odloča žreb.

Prvenstvo trboveljskih revirjev je bilo končano s tekmo Dask : Amater, ki jo je odločil Dask z rezultatom 1 : 0 v svojo korist. Proti verifikaciji tekme je bila vložena pritožba, češ, da je nastopil Dask z neverificiranim igralcem Žibret Ivanom, pa je odbor ugotovil, da je bil Žibret pravilno verificiran že dne 8. avgusta 1934. Tabela prvenstva trboveljskih revirjev je sledeča:

Dask	2	2	0	0	5	1	4
Amater	2	1	0	1	3	1	2
Retje	2	0	0	2	1	7	0

Poziv jeseniškim šódrugom in sportni publikl. V soboto, dne 15. avgusta se vrše na Jesenicah na igrišču »Kovinarja« finalne tekme za naslov delavskega prvaka Slovenije in za krasen prehodni pokal Delavske sportske podzveze. Sestanejo se najboljši delavski klubi Jesenic, Ljubljane, Trbovelj in Celja, ki odigrajo medseboj skupno šest tekem. Tekme bodo trajale od 15. do 19. ure ter je določena minimalna vstopnina: z izletnim znakom SMRJ 4 Din, brez znaka pa 6 Din. Pozivamo vse sodruge in sodruge, ki bodo ta dan na Jesenicah, da se teh tekem polnoštevilno udeležijo. — V nedeljo popoldne ob 15. uri pa bo odigral SK »Kovinar« prijateljsko tekmo s prvo, odnosno drugoplasiranim klubom ter pripravimo obisk te tekme, da se naš edini delavski klub na Jesenicah tudi gmotno podpre.

Planinske Jopice TRIGLAV
lastni izdelek od Din 60.— naprej
Eksportna hiša „LUNA“
M aribor, samo na Glavnem trgu 24

Delavski pravni svetovalec

Kranj

Vprašanje: Ali velja tudi za stavbince 14dnevni odpovedni rok in to tudi v slučaju izgovora, da je to začasni dopust. Ali drži ustmena pogodba glede plače akordnega dela, izrečena pred pričami.

Odgovor: Enako kot vse ostalo pomožno delavstvo, spadajo tudi stavbinci pod zakon o obrtih in velja vsled tega tudi zanje v smislu določb tega zakona 14dnevna odpoved (če niso bili sprejeti samo na poskušnjo). V slučaju, da je podjetnik delavce poslal na začasni »dopust«, ne da bi jim službo odpovedal, traja službeno razmerje v kljub temu dalje in se mora delavcem tudi v takem primeru odpovedati 14dnevno. Pogodba o mezdi je veljavna tudi, če je sklenjena ustno. Ako so bile pri sklepanju pogodbe navzoče priče, bo mogoče njen obstoj tudi pred sodiščem dokazati. Ako podjetnik delavcem noče dati prostovoljno dajatev, na katere so upravičeni po zakonu, naj posreduje organizacija in Delavska zbornica. Če bi pa ta intervencija ostala brez uspeha, ne preostane drugega kot tožba.

V katerem času sme biti dnevno odprta zadruga prodajalna

Šoštanj

Vprašanje: V našem kraju ima neka zadruga svojo trgovino, v kateri se pa ne drži glede zapiranja in odpiranja istega časa kot ostali trgovci, ampak odpira trgovino že ob 6. uri zjutraj in jo zapira šele ob 9. uri zvečer. Vodi to trgovino nekdo, ki nima trgovske izobrazbe. Ali veljajo tudi za odpiranje in zapiranje zadrughih obratovalnic isti predpisi, kot za druge obratovalnice? Ali mora imeti vodja take zadrughne prodajalne trgovsko izobrazbo?

Odgovor: Po naredbi o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic v Dravski banovini razglašeni v »Službenem listu« z dne 16. 5. 1930, smejo biti trgovinske obratovalnice ne glede na to, kdo je njih lastnik, odprte v Vašem srezu poleti od pol 8. do 12. in od pol 14. do 19. ure, pozimi pa od 8. do 12. in od 13. do 19. ure,

pri čemer se smatra za poletje čas od 1. aprila do 30. septembra. Trgovine z mešaninim blagom, špecerijskim, kolonijalnim blagom itd. pa smejo biti odprte celoletno od 7. do 12. ure in od 14. do 19. ure. Preko gori navedenega časa taki lokali ne smejo biti odprti in se lastniki, ki se tozadevnih predpisov ne drže, kaznujejo z denarno globo od Din 50.— do Din 3.000.—, ki se v slučaju neizterljivosti spremeni v zapor.

Kazen izreka sresko načelstvo. Zadrughno podjetje lahko vodi tudi oseba, ki nima tozadevne izobrazbe, n. pr. kak član načelstva zadruge itd. V zadrughni prodajalni mora biti le kot poslovođa oseba, ki ima predpisano izobrazbo. Ta položaj poslovođe pa lahko zadruga da tudi kakemu pomočniku, ki je v trgovini nastavljen.

Če si z naročnino v zaostanku, jo poravnaj takoj! Pomisli, da se morajo delavski listi vzdrževati izključno z lastnimi sredstvi. ---

Uredniški kotiček

Uredniški kotiček.

Prevalje: Dopisa radi nezgode kolesarja ne moremo priobčiti, ker ni podpisano.

Posnemajte! Za tiskovni fond so darovali s. Kranjc Franc, Misljinje Din 20.—, s. Sajovic Jože, Potoška vas, Din 14.—, s. Gomilar Alojz iz Maribora Din 10.—, s. Povše Ivan iz Dobravnice Din 10.—. Iskrena hvala! S. Sedlar Dominik iz Francije je daroval za tiskovni sklad Din 5.—. Iskrena hvala!

TIVAR-

OBLEKE ZA DELO

Kompletne obleke iz čvrstega gradla

Din 75—

Amerikanske hlače iz čvrstega gradla

Din 45—

Obleke za vsakega in vsako priliko

TIVAR-

OBLEKE

VIŠEK

nudi samobričcem novi, nedosegljivi, dvojnopoševni brivni aparat s posebnimi grabljicami. Uporabljen za vsako britvico. Neolčljive s »Fasan« aparatom so »Fasan« rje proste britvice.

Poskusite oboje in ne ločite se več od njih! Glavno zastopstvo za Slovenijo **F. Tomažič**, Maribor, nožar, Slovenska ul. 5

UZITKA

KUPUJTE V SVOJI ZADRUGI

„DELAVSKI DOM“

MARIBOR, FRANKOPANOVA 1

KIS ZA VLAGANJE

Izdeleno je likerjev, desertnih vin, sirupov in žganjarna

Na drobrno!

JAKOB PERHAVEC

Gosposka ulica št. 9

Telefon št. 25-80

SPIRIT ZA VLAGANJE

Vedno v zalogi: Rum, konjak, liker, slivovka i. t. d.

Na debelo!